Parlamentul European
2024-2029

TEXTE ADOPTATE

P10_TA(2025)0156

Rapoartele pe 2023 și 2024 privind Bosnia și Herțegovina

Rezoluția Parlamentului European din 9 iulie 2025 referitoare la rapoartele Comisiei pe 2023 și 2024 privind Bosnia și Herțegovina (2025/2018(INI))

Parlamentul European,

– având în vedere Acordul-cadru general pentru pace în Bosnia și Herțegovina, parafat la Dayton, la 21 noiembrie 1995 și semnat la Paris, la 14 decembrie 1995 (Acordul de pace de la Dayton),

– având în vedere Acordul de stabilizare și de asociere dintre Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Bosnia și Herțegovina, pe de altă parte[1], care a intrat în vigoare la 1 iunie 2015,

– având în vedere cererea Bosniei și Herțegovinei de aderare la UE, depusă la 15 februarie 2016,

– având în vedere avizul Comisiei din 29 mai 2019 privind cererea Bosniei și Herțegovinei de aderare la Uniunea Europeană (COM(2019)0261),

– având în vedere concluziile Consiliului European din 15 decembrie 2022 prin care se acordă Bosniei și Herțegovinei statutul de țară candidată la UE,

– având în vedere concluziile Consiliului European din 22 martie 2024 prin care se demarează negocierile de aderare cu Bosnia și Herțegovina,

---

1 JO L 164, 30.6.2015, p. 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2015/997/oj.

– având în vedere Regulamentul (UE) 2021/1529 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 septembrie 2021 de instituire a Instrumentului de asistență pentru preaderare (IPA III)[1],

– având în vedere Regulamentul (UE) 2024/1449 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 mai 2024 privind instituirea Mecanismului de reformă și creștere pentru Balcanii de Vest[2],

– având în vedere concluziile Președinției în urma reuniunii Consiliului European de la Salonic din 19 și 20 iunie 2003,

– având în vedere declarațiile reuniunilor la nivel înalt UE-Balcanii de Vest din 6 mai 2020, 13 decembrie 2023 și 18 decembrie 2024, de la Bruxelles,

– având în vedere Procesul de la Berlin lansat la 28 august 2014,

– având în vedere Decizia (UE) 2021/1923 a Consiliului din 4 noiembrie 2021 privind o măsură de asistență în cadrul Instrumentului european pentru pace în sprijinul consolidării capacităților forțelor armate ale Bosniei și Herțegovinei[3],

– având în vedere Decizia (UE) 2022/2353 a Consiliului din 1 decembrie 2022 privind o măsură de asistență, în cadrul Instrumentului european pentru pace, în vederea consolidării capacităților forțelor armate ale Bosniei și Herțegovinei[4],

– având în vedere comunicarea Comisiei din 5 februarie 2020 intitulată „Consolidarea procesului de aderare – O perspectivă credibilă de aderare la UE pentru Balcanii de Vest” (COM(2020)0057),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 6 octombrie 2020 intitulată „Un plan economic și de investiții pentru Balcanii de Vest” (COM(2020)0641),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 8 noiembrie 2023 intitulată „Comunicarea din 2023 privind politica de extindere a UE” (COM(2023)0690), însoțită de documentul de lucru al serviciilor Comisiei intitulat „Raportul pe 2023 privind Bosnia și Herțegovina” (SWD(2023)0691),

---

1 JO L 330, 20.9.2021, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
2 JO L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.
3 JO L 391, 5.11.2021, p. 45, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1923/oj.
4 JO L 311, 2.12.2022, p. 149, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/2353/oj.

– având în vedere comunicarea Comisiei din 8 noiembrie 2023 intitulată „Un nou plan de creștere pentru Balcanii de Vest” (COM(2023)0691),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 12 martie 2024 intitulată „Raport privind progresele înregistrate de Bosnia și Herțegovina – martie 2024” (COM(2024)0129),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 20 martie 2024 privind reformele și revizuirea politicilor înainte de extindere (COM(2024)0146),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 30 octombrie 2024 intitulată „Comunicarea din 2024 privind politica de extindere a UE” (COM(2024)0690), însoțită de documentul de lucru al serviciilor Comisiei intitulat „Raportul pe 2024 privind Bosnia și Herțegovina” (SWD(2024)0691),

– având în vedere evaluările programului de reformă economică al Bosniei și Herțegovinei făcute de Comisie în prezentarea generală și evaluările de țară din 31 mai 2023 și 13 iunie 2024,

– având în vedere cel de-al cincilea Consiliu de stabilizare și de asociere UE-Bosnia și Herțegovina din 19 iulie 2023 și cea de-a șaptea reuniune a Comitetului de stabilizare și de asociere UE-Bosnia și Herțegovina din 19 septembrie 2024,

– având în vedere rezultatele cu care s-au încheiat a treia, a patra, a cincea și a șasea reuniune a Comisiei parlamentare de stabilizare și de asociere UE-Bosnia și Herțegovina, derulate la 30 și 31 octombrie 2023, 13 și 14 martie 2024 și, respectiv, la 30 octombrie 2024 și 12 și 13 martie 2025,

– având în vedere raportul experților din 5 decembrie 2019 privind aspecte legate de supremația legii în Bosnia și Herțegovina,

– având în vedere acordul politic al Consiliului European din 12 iunie 2022 privind principiile menite să garanteze că Bosnia și Herțegovina este o țară funcțională care merge înainte pe calea europeană,

– având în vedere cel de al 63-lea, al 64-lea, al 65-lea și al 66-lea raport ale Înaltului Reprezentant pentru asigurarea punerii în aplicare a Acordului de pace privind Bosnia și Herțegovina, adresate Secretarului General al ONU la 9 mai 2023, 2 noiembrie 2023, 15 mai 2024 și, respectiv, 1 noiembrie 2024,

– având în vedere rezoluția 2757 (2024) a Consiliului de Securitate al ONU din 1 noiembrie 2024, care prelungește mandatul Forței UE în Bosnia și Herțegovina (EUFOR) până la 2 noiembrie 2025,

– având în vedere rezoluția 78/282 a Adunării Generale a ONU din 23 mai 2024, prin care se proclamă ziua de 11 iulie drept Ziua internațională de reflecție și comemorare a genocidului din 1995 de la Srebrenica,

– având în vedere Convenția Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului (CDC), ratificată de Bosnia și Herțegovina la 6 martie 1992, și cele trei protocoale opționale ale acesteia, și anume: Protocolul opțional privind implicarea copiilor în conflictele armate, ratificat la 10 octombrie 2003; Protocolul opțional privind vânzarea de copii, prostituția copiilor și pornografia infantilă, ratificat la 4 septembrie 2001 și Protocolul opțional privind o procedură de comunicare, ratificat la 19 octombrie 2018,

– având în vedere rezoluțiile UNESCO privind dreptul la educație în limba maternă, Convenția UNESCO din 17 octombrie 2003 pentru salvgardarea patrimoniului cultural imaterial, precum și Convenția UNESCO din 20 octombrie 2005 privind protecția și promovarea diversității expresiilor culturale,

– având în vedere Constituția Bosniei și Herțegovinei,

– având în vedere Legea electorală modificată a Bosniei și Herțegovinei, impusă de Înaltul Reprezentant pentru Bosnia și Herțegovina la 26 martie 2024,

– având în vedere vizitele Vicepreședintei Comisiei Europene/Înaltă Reprezentantă a Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate (VP/ÎR), Kaja Kallas, și ale Secretarului General al NATO, Mark Rutte, în Bosnia și Herțegovina, în martie și aprilie 2025,

– având în vedere declarația Președintelui Consiliului European, António Costa, adresată liderilor politici ai Bosniei și Herțegovinei în aprilie 2025,

– având în vedere recomandarea sa din 23 noiembrie 2022 adresată Consiliului, Comisiei și Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate privind noua strategie de extindere a UE[1],

– având în vedere raportul său din 17 ianuarie 2024 privind „Rolul diplomației preventive în abordarea conflictelor înghețate din întreaga lume – oportunități ratate sau schimbări pentru viitor?”[2],

– având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la Bosnia și Herțegovina,

---

1 JO C 167, 11.5.2023, p. 105.
2 JO C, C/2024/5744, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5744/oj.

– având în vedere articolul 55 din Regulamentul său de procedură,

– având în vedere raportul Comisiei pentru afaceri externe (A10-0108/2025),

A. întrucât extinderea este cel mai de succes instrument de politică externă al UE, reprezentând o investiție geostrategică în pace, democrație, stabilitate și securitate și prosperitate pe continentul european și rămâne de o importanță crucială, îndeosebi în contextul schimbărilor geopolitice majore rapide și al concurenței tot mai mari cu regimurile autoritare;

B. întrucât fiecare țară este evaluată în funcție de propriile merite în îndeplinirea criteriilor de la Copenhaga și respectarea deplină a democrației, a statului de drept și a valorilor fundamentale ale UE, a drepturilor omului, drepturilor minorităților și libertății mediilor de informare;

C. întrucât UE rămâne principalul partener politic și economic al țărilor din Balcanii de Vest; întrucât UE continuă să fie cel mai important partener comercial și de investiții al Bosniei și Herțegovinei (BiH), reprezentând majoritatea fluxurilor sale de comerț exterior și jucând un rol central în procesul său de integrare economică;

D. întrucât Bosnia și Herțegovina este o țară candidată și o majoritate clară a cetățenilor săi aspiră la integrarea euro-atlantică pentru a beneficia de pace, democrație și prosperitate sustenabile; întrucât 2025 marchează cea de a 30-a aniversare a Acordului de pace de la Dayton, care constituie să fie fundamentul structurii instituționale a Bosniei și Herțegovinei și care a fost preconizat să fie un garant al egalității între cele trei popoare constitutive ale sale;

E. întrucât sprijinul public rămâne încă fragil din cauza discursurilor anti-UE promovate de actori iliberali din regiune și din afara acesteia;

F. întrucât Acordul de pace de la Dayton, în ciuda neajunsurilor sale, a promovat pacea și stabilizarea ulterioară în Bosnia și Herțegovina prin crearea instituțiilor-cheie care au permis țării să avanseze pe calea integrării în UE și NATO;

G. întrucât, la 30 de ani de la sfârșitul războiului, Bosnia și Herțegovina rămâne disfuncțională și se află din nou într-o criză politică și de securitate profundă, cu încercări de secesiune și un nivel ridicat de corupție;

H. întrucât UE sprijină cu fermitate integritatea teritorială și suveranitatea Bosniei și Herțegovinei și nu va accepta nicio încercare de subminare a acesteia; întrucât Busola strategică a declarat că, în ceea ce privește securitatea și stabilitatea, este

deosebit de important să se sprijine suveranitatea, unitatea și integritatea teritorială a Bosniei și Herțegovinei;

I. întrucât președintele entității Republika Srpska (RS), Milorad Dodik, și politicieni din cadrul Alianței social democraților independenți (SNSD) au inițiat acțiuni neconstituționale pentru a anula legile statului în cadrul entității RS și au atacat principalele instituții ale statului, și anume Biroul Înaltului Reprezentant, Curtea Constituțională a Bosniei și Herțegovinei și sistemul judiciar; întrucât autoritățile entității RS au participat la „Adunarea tuturor sârbilor”, care a avut loc la 8 iunie 2024 la Belgrad, sub sloganul „Un singur popor, o singură adunare”; întrucât a fost inițiat un proces de formare a unei noi majorități pro-UE;

J. întrucât EUFOR Althea este o misiune PSAC a UE care ajută Bosnia și Herțegovina să mențină un mediu stabil și sigur în țară și sprijină eforturile forțelor armate de a se alinia la standardele NATO, acționând în același timp ca un factor de descurajare a oricăror amenințări străine;

K. întrucât calea Bosniei și Herțegovinei către UE este din ce în ce mai atacată de actori străini rău intenționați, îndeosebi Federația Rusă și Republica Populară Chineză, care exploatează diviziunile etnice și fragilitatea instituțională pentru a obstrucționa reformele, a submina ordinea constituțională și a eroda încrederea publică în UE; întrucât mass-media rusă controlată de stat, inclusiv Sputnik Serbia și RT Balkan, continuă să își desfășoare activitatea în Bosnia și Herțegovina, îndeosebi în entitatea RS, răspândind dezinformare și discursuri pro-Kremlin, încălcând sancțiunile UE împotriva canalelor de propagandă ruse;

L. întrucât Bosnia și Herțegovina este un stat multietnic pe teritoriul căruia diferite grupuri religioase și etnice trăiesc de secole, demonstrând că popoarele cu opinii diferite pot coexista într-un mediu de toleranță și respect reciproc; întrucât diversitatea lingvistică și culturală constituie unul dintre principiile fundamentale ale Uniunii Europene, consfințit la articolele 21 și 22 din Carta drepturilor fundamentale;

M. întrucât, în urma alegerilor generale din 2022, misiunea de observare a alegerilor a Biroului pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (OSCE/ODIHR) al Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE/ODIHR) a concluzionat că procesul electoral rămâne vulnerabil la ingerințele externe, inclusiv la utilizarea abuzivă a resurselor administrative și la mediatizarea părtinitoare, influențată de platformele sprijinite de străinătate, și a solicitat o protecție mai solidă împotriva dezinformării, transparența finanțării campaniilor și garanții pentru ziariști și societatea civilă,

Angajamentul de a adera la UE

1. își reiterează sprijinul pentru procesul de aderare la UE bazat pe merite al Bosniei și Herțegovinei, pe baza criteriilor de la Copenhaga, având ca temei unitatea, suveranitatea, integritatea teritorială și egalitatea cetățenilor săi;

2. salută decizia Consiliului European de deschide negocierile cu Bosnia și Herțegovina în contextul noii realități geopolitice, ca urmare a războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei; salută adoptarea unei serii de legi esențiale în perioada premergătoare acestei decizii, dar regretă că dinamica pozitivă a reformelor a stagnat și constată implementarea și respectarea necorespunzătoare ale legilor adoptate; regretă că procesul legislativ a fost afectat de o lipsă de transparență și de acces limitat la proces pentru principalele părți interesate; ia act de adoptarea recentă a legilor privind controlul la frontiere și protecția datelor cu caracter personal și solicită punerea în aplicare temeinică a acestora; solicită pregătiri pentru stabilirea bazei instituționale și financiare pentru această extindere, pentru a asigura integrarea sustenabilă în UE;

3. îi îndeamnă pe liderii politici legitimi ai Bosniei și Herțegovinei la toate nivelurile să ia toate măsurile pertinente prevăzute în recomandarea Comisiei din 12 octombrie 2022, cu respectarea deplină a unor proceduri democratice, transparente și care promovează includerea adecvate în cadrul instituțiilor competente, în vederea adoptării cadrului de negociere de către Consiliu odată ce aceste condiții sunt îndeplinite, și să intensifice eforturile pentru realizarea celor 14 priorități-cheie stabilite de Comisie în 2019; îi invită pe toți actorii politici să susțină unitatea, suveranitatea și integritatea teritorială a Bosniei și Herțegovinei și să se abțină de la orice retorică și acțiuni care dezbină, inclusiv retorică și acte secesioniste, incitarea la intoleranță etnică, religioasă și rasială, negarea genocidului și a altor crime de război, și glorificarea crimelor de război și a celor care le-au comis;

4. reafirmă că procesul de aderare al Bosniei și Herțegovinei trebuie să aibă ca principiu călăuzitor instituții democratice funcționale, supremația legii, lupta împotriva corupției și a criminalității organizate, respectarea drepturilor fundamentale și nediscriminarea tuturor cetățenilor, incluzând toate popoarele constitutive, indiferent de afilierile etnică, religioasă sau de altă natură;

5. condamnă cu fermitate utilizarea repetată a retoricii incendiare și adoptarea de legi și politici secesioniste de către Milorad Dodik, președintele entității RS, partidul SNSD și Adunarea entității RS, inclusiv sărbătorirea așa-numitei „Zile a Republicii Srpska” și a Zilei Statului Republicii Serbia; subliniază că astfel de acțiuni subminează ordinea constituțională, integritatea teritorială și suveranitatea Bosniei și Herțegovinei și sunt incompatibile cu procesul său de aderare la UE și subminează Acordul de pace de la Dayton;

6. îndeamnă toate statele membre – și solicită unitatea acestora – precum și Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE) și Comisia să acționeze mai hotărât pentru a răspunde acestor amenințări directe la adresa securității europene și își reiterează apelul pentru sancțiuni specifice împotriva tuturor actorilor destabilizatori, în special Milorad Dodik, precum și împotriva altor entități funcționari de rang înalt ai entității RS și ai Serbiei care oferă sprijin politic și material pentru politicile secesioniste; invită toate statele membre ale UE să se asigure că Consiliul poate adopta astfel de sancțiuni și să le impună bilateral sau în colaborare cu alte state membre în cazul în care adoptarea lor în Consiliu nu este posibilă; condamnă rolul guvernului ungar în blocarea sancțiunilor; susține declarațiile Secretarului General al NATO, Mark Rutte, din 10 martie 2025 de la Sarajevo și cele ale VP/ÎR Kaja Kallas din 8 aprilie de la Sarajevo și solicită garantarea stabilității în țară; consideră că înalții funcționari ai UE nu ar trebui să colaboreze cu actorii care subminează ordinea constituțională a Bosniei și Herțegovinei pentru a nu afecta credibilitatea UE în sprijinirea instituțiilor de stat ale Bosniei și Herțegovinei și salută interdicțiile de călătorie impuse de unele state membre unor persoane de rang înalt din RS;

7. ia act de hotărârea Curții din Bosnia și Herțegovina din 26 februarie 2025 în cauza Milorad Dodik și este extrem de alarmat de escaladarea tensiunilor și de acțiunile pe care el le-a condus de atunci, inclusiv de atacurile fără precedent asupra instituțiilor Bosniei și Herțegovinei și de intimidarea opoziției din RS; regretă sprijinul acordat acestor politici de către autoritățile ruse și sârbe și îi invită pe toți actorii interni, regionali și internaționali să respecte suveranitatea și integritatea teritorială a Bosniei și Herțegovinei; solicită izolarea internațională a lui Milorad Dodik; condamnă decizia recentă a guvernului entității RS de a declara un înalt funcționar al ministerului de Externe al Germaniei ca *persona non grata*; constată cu îngrijorare că Interpolul a refuzat să emită o notificare roșie pentru un mandat internațional și invită EUFOR să ofere sprijin concret autorităților din Bosnia și Herțegovina pentru a pune capăt eforturilor continue de subminare a stabilității juridice și politice a țării și să demonstreze angajamentul și capacitatea UE și EUFOR de a susține pacea, de a asigura respectarea statului de drept și de a menține integritatea instituțiilor juridice;

8. regretă că politicile și acțiunile lui Milorad Dodik, inclusiv blocajele frecvente ale organelor și proceselor decizionale de la nivel de stat, precum și golirea de însemnătate a instituțiilor Bosniei și Herțegovinei necesare pentru activitatea tehnică de aliniere la acquis-ul UE, reprezintă un factor major în calea dificilă a Bosniei și Herțegovinei către aderarea la UE și o încălcare clară a acordului politic din 12 iunie 2022; salută activitatea instituțiilor competente din Bosnia și Herțegovina și le invită să urmeze procedurile corespunzătoare și să execute și să pună în aplicare toate deciziile, cu respectarea deplină a statului de drept; îndeamnă toți actorii

politici, în special din entitatea RS, să respingă toate măsurile secesioniste ce subminează unitatea, suveranitatea, integritatea teritorială și securitatea țării; îndeamnă Adunarea Națională a RS să se asigure că Monitorul Oficial reflectă deciziile Curții Constituționale a Bosniei și Herțegovinei cu privire la legislația RS despre care s-a constatat că subminează ordinea constituțională și care a fost scoasă din vigoare;

9. îndeamnă Comisia, în strânsă cooperare cu statele membre și cu partenerii internaționali, inclusiv cu Oficiul Înaltului Reprezentant, cu Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE) și cu Consiliul Europei, să facă un bilanț al învățămintelor desprinse în ultimii 15 ani de angajament european în Bosnia și Herțegovina și să își recalibreze strategia în consecință, cu un accent reînnoit pe realizarea de progrese și reforme tangibile care să accelereze calea țării către aderarea la UE, reafirmând astfel angajamentul ferm al UE față de integrarea deplină a Bosniei și Herțegovinei în Uniune;

10. salută alinierea oficială deplină a Bosniei și Herțegovinei la politica externă și de securitate comună a UE, inclusiv măsurile restrictive ca răspuns la războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, și îndeamnă la punerea efectivă în aplicare a acestor măsuri; salută participarea continuă a BiH la misiunile și operațiunile UE de gestionare a crizelor; condamnă poziția pro-rusă a conducerii entității RS și întâlnirile frecvente ale acestora cu Vladimir Putin și cu alți demnitari ruși; își exprimă profunda îngrijorare cu privire la riscurile de securitate pe care le constituie aceste relații; îndeamnă UE să investigheze folosirea entității RS ca punct de acces pentru operațiunile de informații și atacurile hibride ale Rusiei contra statelor membre ale UE; solicită sprijin Bosniei și Herțegovinei în combaterea campaniilor de dezinformare care provin din Rusia, ca parte a unui efort comun împotriva amenințărilor hibride; susține cu fermitate aspirațiile Bosniei și Herțegovinei de integrare euro-atlantică și aderare la NATO și îi invită pe toți actorii politici să acționeze politic în mod concret pentru a le realiza;

11. își reiterează sprijinul pentru Oficiul Înaltului Reprezentant și operația Althea a EUFOR în supravegherea implementării Acordului de pace de la Dayton, în conformitate cu mandatele acestora bazate pe neutralitatea politică și pe respectarea deplină a Constituției Bosniei și Herțegovinei, până ce țara a îndeplinit „programul 5+2”, iar supravegherea sa internațională a încetat; salută reînnoirea mandatului operației EUFOR Althea; regretă că Bosnia și Herțegovina se bazează încă în mare măsură pe mandatul Oficiului Înaltului Reprezentant și pe prezența EUFOR Althea, dar recunoaște și apreciază că aceasta este o instituție esențială pentru garantarea nu numai a păcii, ci și a funcționării propriu-zise a țării;

12. reamintește că operațiunea Althea a EUFOR joacă un rol esențial în garantarea securității, integrității teritoriale, stabilității, suveranității

și independenței politice a Bosniei și Herțegovinei, asigurând, în același timp, că părțile interesate locale acționează în conformitate cu aceste principii fundamentale, astfel cum se subliniază în Acordul de pace de la Dayton și în rezoluțiile Consiliului de Securitate al ONU; îndeamnă EUFOR să comunice acest mandat fără echivoc cetățenilor Bosniei și Herțegovinei, ca măsură de consolidare a încrederii;

13. salută totodată și măsura de asistență adoptată de Consiliu în cadrul Instrumentului european pentru pace, în valoare de 10 milioane EUR, pentru Forțele armate ale BiH (FABiH) și semnarea unui contract de cooperare și instruire pentru anul 2023 între FABiH și EUFOR; invită Consiliul și VP/ÎR să permită tuturor statelor membre interesate să participe la misiunile UE de menținere a păcii, cum ar fi operațiunea EUFOR Althea în Bosnia și Herțegovina; invită autoritățile BiH, NATO și EUFOR Althea să lanseze un proces de reformă a forțelor armate ale BiH;

14. rămâne preocupat de ingerințele străine răuvoitoare și de campaniile de dezinformare ale actorilor străini din BiH, în special Rusia și China, precum și de difuzarea acestora prin intermediul mass-mediei locale și al structurilor politice, în special de către entitatea RS; își exprimă profunda îngrijorare cu privire la sprijinul acordat de Kremlin retoricii secesioniste, încercărilor de delegitimare a instituțiilor statului și ingerințelor în chestiuni judiciare și electorale; evidențiază eforturile recente ale Rusiei în cadrul Consiliului de Securitate al ONU de a apăra acțiunile neconstituționale ale autorităților din entitatea RS;

15. solicită măsuri suplimentare, printre altele alinierea legislației Bosniei și Herțegovinei la acquis-ul UE, precum și sprijin din partea UE pentru a contracara în mod eficace ingerințele străine răuvoitoare și campaniile de dezinformare; invită SEAE și Delegația UE în Bosnia și Herțegovina să își intensifice eforturile de promovare a beneficiilor unei integrări mai strânse și să investească în campanii de comunicare pentru combaterea discursurilor antidemocratice și a altor forme de influențe externe;

16. regretă participarea autorităților entității RS la „Adunarea tuturor sârbilor”, care a avut loc la 8 iunie 2024 la Belgrad, sub sloganul „Un popor, o adunare” și respinge declarația sa care subminează suveranitatea Bosniei și Herțegovinei și a altor țări din Balcanii de Vest și promovează relații de bună vecinătate; condamnă amestecul președintelui Serbiei Aleksandar Vucic în afacerile Bosniei și Herțegovinei, inclusiv prin exprimarea sprijinului pentru acțiunile nelegitime ale lui Milorad Dodik și prin organizarea „Adunării tuturor sârbilor”, sprijinite de Rusia, care subminează suveranitatea și integritatea teritorială a Bosniei și Herțegovinei;

17. condamnă creșterea influenței răuvoitoare a Iranului în această țară și în Balcanii de Vest, ceea ce reprezintă o amenințare la adresa securității UE și a statelor sale membre;

18. felicită Bosnia și Herțegovina pentru angajamentul reînnoit și susținut, exprimat în Comisia parlamentare de stabilizare și de asociere UE-Bosnia și Herțegovina, în îndeplinirea uneia dintre cele 14 priorități-cheie stabilite de Comisie;

19. îndeamnă autoritățile BiH să reformeze mecanismul de coordonare pentru chestiunile legate de UE, care s-a dovedit a fi ineficace și ineficient în abordarea sarcinilor legate de integrarea în UE; invită autoritățile să prezinte un program național pentru adoptarea acquis-ului UE în concordanță cu observațiile Comisiei și să asigure alinierea coordonată la acquis-ul UE în întreaga țară; evidențiază nevoia instituirii unei structuri de negociere operațională după decizia Consiliului European de a începe negocierile de aderare, inclusiv numirea unei echipe de negociere și a unui negociator-șef care să fie pe deplin autorizat să prezinte poziția țării;

Democrația și statul de drept

20. regretă că clasa politică nu a adoptat încă modificările necesare ale constituției și ale legii electorale pentru a le alinia la Convenția europeană a drepturilor omului și a pune în aplicare hotărârile relevante ale Curții Constituționale a Bosniei și Herțegovinei și ale Curții Europene a Drepturilor Omului pentru a elimina toate formele de inegalitate și discriminare în procesul electoral și a asigura nediscriminarea, protecția drepturilor fundamentale și egalitatea pentru toți cetățenii Bosniei și Herțegovinei „de a trece de la Dayton la Bruxelles”; reiterează că neimplementarea acestor hotărâri este incompatibilă cu valorile UE și cu integrarea BiH în UE; subliniază necesitatea ca toate procesele de reformă constituțională și electorală să promoveze includerea, să se bazeze pe consultări cuprinzătoare cu cetățenii, societatea civilă și experții independenți și cu toate părțile interesate pertinente din țară și în conformitate cu standardele și principiile europene; reiterează că orice reformă electorală nu trebuie să adâncească sau să cimenteze diviziunea etnică;

21. regretă că autoritățile BiH nu au reușit să unească societatea sau să creeze un sistem just și funcțional în țară, ci au contribuit mai degrabă în mare măsură la adâncirea diviziunilor; invită UE și statele membre să inițieze un proces de reforme transparente și care favorizează includerea, care să permită o transformare sustenabilă a Acordului de pace de la Dayton într-o constituție, în deplină conformitate cu standardele și principiile europene, cu scopul de a asigura un sistem de guvernare funcțional, responsabil, reprezentativ și legitim din punct de vedere popular, pentru a depăși

dezbinarea etnonațională și a realiza progrese sustenabile pe calea către UE;

22. ia act de modificările aduse legii electorale de către Înaltul reprezentant în martie 2024, prin care au fost introduse standarde importante de integritate și măsuri de consolidare a încrederii, menite să refacă încrederea votanților în întregul proces electoral; invită Adunarea Parlamentară a BiH să abordeze de urgență toate recomandările restante ale OSCE/ODIHR, ale Comisiei de la Veneția și ale Grupului de state împotriva corupției (GRECO), în special în ceea ce privește chestiunile legate de administrarea alegerilor, efectuarea de sondaje și numărări, desfășurarea de campanii și finanțarea acestora, interzicerea explicită a cumpărării indirecte de voturi, soluționarea litigiilor electorale, combaterea dezinformării și a ingerințelor străine, creșterea protecției ziariștilor și sancționarea utilizării abuzive a resurselor administrative;

23. apreciază că alegerile locale din 6 octombrie 2024 au fost competitive și gestionate corect; regretă însă că au avut loc într-un mediu lipsit de coeziune socială și politică;

24. condamnă cu fermitate acțiunile entității RS care subminează ordinea constituțională a Bosniei și Herțegovinei și competențele organelor de stat, precum și atitudinea necooperantă față de Curtea Constituțională a Bosniei și Herțegovinei; condamnă toate acțiunile ilegale care intră în conflict cu cadrul constituțional și îi invită pe toți actorii politici din Bosnia și Herțegovina să urmeze o abordare proeuropeană;

25. remarcă progresele limitate înregistrate în reformele justiției în Bosnia și Herțegovina, îndeosebi în ceea ce privește independența, profesionalismul, eficiența și responsabilitatea sistemului judiciar; solicită să se adopte măsuri urgente de accelerare a reformelor în aceste domenii, asigurând alinierea deplină la standardele UE și întărind capacitatea sistemului judiciar de a servi în mod eficace justiția și de a susține statul de drept;

26. rămâne profund îngrijorat de corupție, în special de corupția la nivel înalt din Bosnia și Herțegovina, care este o problemă structurală adânc înrădăcinată în sistemul de administrare extrem de complex al țării și îndeamnă autoritățile competente să adopte o poziție mai decisivă, coordonată, transparentă și proactivă în combaterea acesteia, inclusiv prin îmbunătățirea legislației anticorupție în deplină conformitate cu standardele și recomandările internaționale și prin asigurarea punerii în aplicare efective a legilor, cum ar fi cele privind prevenirea conflictelor de interese și protejarea avertizorilor de integritate; încurajează Bosnia și Herțegovina să se angajeze într-o cooperare structurată și în schimburi de bune practici cu statele membre; salută Strategia anticorupție 2024-2028 și adoptarea

planului de acțiune pentru punerea sa în aplicare, precum și eforturile continue de cooperare internațională;

27. regretă că legile privind achizițiile publice, conflictele de interese și Consiliul Superior al Judecătorilor nu sunt încă în conformitate cu standardele europene și îndeamnă la adoptarea unei noi legi privind Consiliul Superior al Judecătorilor și Procurorilor (HJPC), în conformitate cu recomandările Comisiei de la Veneția; solicită înființarea unui departament independent pentru declarațiile de active în cadrul HJPC și pledează pentru urmărirea penală imparțială și eficace a cazurilor de corupție la nivel înalt;

28. subliniază că trebuie întărit sistemul de gestionare a conflictelor de interese în rândul persoanelor care dețin funcții executive de conducere, în special asigurându-se că declarațiile de interese sunt supuse unor verificări periodice și de fond; subliniază că toate persoanele care dețin funcții executive de conducere, alese sau numite, ar trebui să fie supuse unor obligații uniforme de divulgare și că toate aceste declarații ar trebui să fie făcute publice în mod sistematic și să fie ușor accesibile online, în interesul transparenței și al responsabilității publice;

29. îndeamnă Bosnia și Herțegovina să intensifice lupta împotriva criminalității organizate; se declară profund îngrijorat de vulnerabilitățile la pătrunderea unor elemente infracționale în sistemele politice, juridice și economice; felicită autoritățile Bosniei și Herțegovinei pentru semnarea, la 24 octombrie 2024, a unui acord de cooperare privind Eurojust pentru a crește eficiența anchetelor și a urmăririi penale în domeniile crimei organizate, terorismului, traficului de ființe umane, criminalității informatice și altor activități infracționale;

30. subliniază că trebuie îmbunătățită cooperarea cu UE în lupta împotriva traficului de droguri; solicită Bosniei și Herțegovinei să numească un agent corespondent în cadrul cooperării sale cu Agenția Uniunii Europene pentru Droguri (EUDA);

31. ia act cu satisfacție de noua lege privind combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului și îndeamnă Bosnia și Herțegovina să dubleze eforturile în acest domeniu, inclusiv adoptarea regulamentelor necesare pentru aplicarea efectivă a legii, acordând o atenție deosebită aplicării și monitorizării eficiente; subliniază, în special, necesitatea de a alinia pe deplin legislația antiterorism la acquis-ul UE și la dreptul internațional; solicită să se adopte sancțiuni mai stricte pentru infracțiunile de terorism;

32. salută adoptarea legii BiH privind controlul la frontiere care vizează îmbunătățirea conformității cu standardele europene și solicită alinierea deplină la politica UE în domeniul vizelor ca parte a politicii de migrație controlată; subliniază că Bosnia și Herțegovina trebuie

să susțină securitatea la frontierele sale și să coopereze cu Frontex și cu țările învecinate pentru a împiedica migrația neregulamentară, asigurând, în același timp, un acces suficient la procedurile de azil pentru persoanele admisibile pentru protecție internațională;

33. subliniază că trebuie să se asigure că numirea înalților funcționari de poliție, în special în cadrul poliției de frontieră și al Agenției de Stat pentru Investigații și Protecție (SIPA), se bazează pe merite și se desfășoară prin proceduri de selecție deschise, standardizate și transparente;

34. reamintește că funcția publică trebuie să aibă un caracter profesionist și depolitizat; salută măsurile luate în reforma administrației publice; solicită reducerea sarcinii administrative în administrația publică; invită autoritățile Bosniei și Herțegovinei să îmbunătățească capacitatea de reacție a autorităților publice la cererile de informații;

Libertățile fundamentale și drepturile omului

35. condamnă cu fermitate discriminarea, violența și discursurile de incitare la ură împotriva oricăror minorități; cere să se pună sub urmărire penală astfel de cazuri; îndeamnă Bosnia și Herțegovina să promoveze și să protejeze drepturile omului, nediscriminarea și protecția tuturor minorităților; cere o mai bună punere în aplicare a mecanismelor de combatere a discriminării în BiH, cu un accent deosebit pe combaterea intoleranței, a discursurilor de incitare la ură și a tuturor formelor de inegalitate; invită autoritățile să îmbunătățească accesul la servicii sociale, la locuințe, la educație și la servicii medicale pentru toate minoritățile și grupurile vulnerabile; subliniază importanța protejării exprimării culturale și lingvistice a tuturor minorităților din Bosnia și Herțegovina;

36. își exprimă profunda îngrijorare cu privire la creșterea bruscă a violenței – inclusiv a formelor emergente de violență digitală – împotriva femeilor, copiilor, persoanelor în vârstă și a altor grupuri vulnerabile, inclusiv a comunității LGBTIQ; îndeamnă autoritățile din BiH să își alinieze politicile, legislația și practicile privind combaterea violenței sexuale și digitale împotriva femeilor și fetelor la standardele Consiliului Europei, în special la Convenția de la Istanbul, la jurisprudența relevantă a CEDO și la acquis-ul UE; solicită acordarea de sprijin direcționat instituțiilor-cheie, formarea profesioniștilor pentru a oferi victimelor un sprijin eficace, precum și creșterea gradului de conștientizare a publicului și a capacității instituționale de a împiedica și combate toate formele de violență de gen; subliniază rolul esențial al asociațiilor de femei în stabilirea de contacte cu persoanele cele mai vulnerabile; invită Bosnia și Herțegovina să instituie un sistem oficial centralizat de colectare a datelor privind femicidul; salută decizia din 9 aprilie 2025 a guvernului Federației Bosniei și Herțegovinei de a include femicidul

în codul penal și invită Parlamentul să aprobe de urgență această nouă lege;

37. regretă că planul de acțiune pentru egalitatea de gen 2023-2027 nu a beneficiat până în prezent de finanțare și monitorizare; solicită o creștere a participării publice și politice a femeilor în Bosnia și Herțegovina; recunoaște barierele suplimentare și discriminarea cu care se confruntă femeile aparținând minorităților etnice, în special în ceea ce privește accesul la servicii;

38. condamnă adoptarea de către entitatea RS a unor amendamente legislative care au eliminat identitatea de gen ca o caracteristică protejată și a celor care nu mai garantează protecția copiilor cu orientări sexuale și identități de gen diverse;

39. invită autoritățile relevante din Bosnia și Herțegovina să elaboreze și să adopte planul național de acțiune în curs privind protecția drepturilor copilului; subliniază că sărăcia și excluderea socială afectează un procent ridicat de copii din țară, în special copiii din grupuri vulnerabile, inclusiv copiii romi, copiii cu dizabilități, copiii aflați în conflict cu legea și copiii aflați în mișcare; reamintește că Bosnia și Herțegovina trebuie să își respecte angajamentele internaționale, astfel încât niciun copil să nu fie lăsat în voia sorții;

40. subliniază importanța unei educații de calitate și care promovează includerea, inclusiv a dreptului la instruire în limba maternă și, printre altele, importanța reformării sistematice a programelor de învățământ care generează dezbinări, care împiedică grav mobilitatea internă și limitează competențele de gândire critică; își reiterează apelul de a pune capăt practicii de segregare a sistemului „două școli sub același acoperiș”, care împiedică coeziunea socială și egalitatea de șanse, și subliniază necesitatea de a favoriza reconcilierea și integrarea și de a proteja dreptul fiecărei comunități naționale, inclusiv al minorităților, la cultura, limba și identitatea lor; solicită adoptarea în manualele de istorie a unei programe școlare comune, bazate pe fapte stabilite de instanță în ceea ce privește războiul, ca o modalitate de a evita revizionismul istoric, și încurajează UE să sprijine această inițiativă;

41. invită instituțiile Bosniei și Herțegovinei ca, în conformitate cu recomandările Ombudsmanului pentru drepturile omului din Bosnia și Herțegovina, să adopte acte legislative care să asigure utilizarea efectivă și egală a tuturor celor trei limbi oficiale ale țării, și anume croată, bosniacă și sârbă, precum și a ambelor alfabete, latin și chirilic, în comunicarea externă cu cetățenii; subliniază că încălcarea dreptului la utilizarea egală a limbilor și alfabetelor respective încalcă Constituția Bosniei și Herțegovinei, articolul 2 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și articolul 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale;

42. invită Bosnia și Herțegovina să garanteze dreptul la libertatea de întrunire, de asociere și de exprimare, permițând includerea societății civile în procesul de elaborare a politicilor; invită autoritățile să asigure un proces de consultare publică semnificativ, sistematic și care încurajează includerea; condamnă reintroducerea de către entitatea RS a unei legi în stilul rusesc privind „agenții străini” și îndeamnă autoritățile să o abroge; condamnă utilizarea de către autoritățile entității RS a legilor penale privind defăimarea ca instrument de înăbușire a libertății de exprimare și solicită readucerea defăimării incriminate exclusiv în domeniul dreptului civil pentru a preveni utilizarea sa abuzivă în restricționarea libertății de exprimare; invită Comisia să condiționeze în mod strict abrogarea acestor legi;

43. încurajează Consiliul de Miniștri al Bosniei și Herțegovinei să adopte Strategia pentru dezvoltarea unui mediu propice pentru societatea civilă, asigurându-se că aceasta se axează fără echivoc pe îmbunătățirea cadrului legislativ și pe asigurarea unei finanțări mai substanțiale și mai transparente pentru organizațiile societății civile; cere o mai bună protecție a apărătorilor drepturilor omului din Bosnia și Herțegovina, inclusiv a femeilor activiste, a ziariștilor și a ONG-urilor;

44. subliniază rolul esențial al presei independente, precum și a respectării standardelor privind libertatea de exprimare; solicită Bosniei și Herțegovinei să asigure sustenabilitatea financiară, subliniind criza financiară urgentă a organismului public de radiodifuziune de stat BHRT, precum și independența politică a organismelor publice de radiodifuziune și a Agenției de reglementare în domeniul comunicațiilor din Bosnia și Herțegovina; invită Bosnia și Herțegovina să adopte acte legislative privind transparența proprietății asupra mass-mediei și finanțarea publică a mass-mediei; îndeamnă statul să accelereze adoptarea Legii privind comunicațiile electronice, în conformitate cu Actul legislativ privind serviciile digitale[1] (DSA) și cu noua lege a UE privind libertatea mass-mediei[2]; solicită asigurarea pluralismului în mass-media publică pe întreg teritoriul Bosniei și Herțegovinei, inclusiv reprezentarea egală a tuturor minorităților; ia act de numirea Consiliului public de

---

[1] Regulamentul (UE) 2022/2065 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 octombrie 2022 privind o piață unică pentru serviciile digitale și de modificare a Directivei 2000/31/CE (Regulamentul privind serviciile digitale) (JO L 277, 27.10.2022, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

[2] Regulamentul (UE) 2024/1083 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024 de stabilire a unui cadru comun pentru serviciile mass-media în cadrul pieței interne și de modificare a Directivei 2010/13/UE (Regulamentul european privind libertatea mass-mediei) (JO L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

radiodifuziune în FBiH după 12 ani de blocaje și îl invită să asigure difuzarea de informații imparțiale și obiective;

45. se declară profund îngrijorat de propaganda rusă prin vocea organismului public de radiodifuziune al entității RS și deplânge difuzarea canalului RT (fostul Russia Today), încălcând sancțiunile UE;

46. condamnă presiunea politică, atacurile, intimidările, amenințările, remarcile defăimătoare și acțiunile strategice în justiție împotriva mobilizării publice (SLAPP) îndreptate împotriva jurnaliștilor și a lucrătorilor din presă, în special de către politicieni de nivel înalt sau de organizațiile acestora care acționează ca reprezentanți și ca actori aliniați la elemente străine; regretă lipsa de progrese în ceea ce privește garantarea libertății de exprimare și modificarea legislației penale pentru a consolida protecția ziariștilor împotriva amenințărilor și atacurilor, în conformitate cu cerințele UE, și invită autoritățile să adopte legi care să protejeze în mod eficace ziariștii, ONG-urile, apărătorii drepturilor omului, activiștii de mediu și alte părți interesate împotriva SLAPP; subliniază că este important să se asigure măsuri judiciare adecvate în cazurile de amenințări și violență împotriva ziariștilor;

47. îndeamnă Bosnia și Herțegovina să asigure și să pună efectiv în aplicare legile privind drepturile generale ale omului; îndeamnă Bosnia și Herțegovina să urmărească penal infracțiunile de discriminare;

48. reamintește necesitatea unei gestionări solidare și echitabile a migrației și azilului, care să combine respectarea drepturilor omului cu un control eficace la frontiere; invită UE să ajute Bosnia și Herțegovina să își asume întreaga responsabilitate pentru gestionarea centrelor de primire, care se află adesea la frontiera cu UE, să asigure condiții suficiente de primire și să garanteze accesul la proceduri de azil eficiente și fezabile, în deplină conformitate cu dreptul internațional și cu drepturile omului; își exprimă îngrijorarea cu privire la rapoartele privind condițiile de primire insuficiente în centrul finanțat de UE din Lipa; subliniază necesitatea de a spori transparența și controlul democratic în ceea ce privește alocarea și execuția fondurilor UE în domeniul migrației; salută versiunea actualizată a acordului privind statutul încheiat de Bosnia și Herțegovina cu Frontex și solicită semnarea promptă a acestuia; reamintește că orice eventual acord cu această agenție ar trebui să respecte pe deplin drepturile fundamentale și standardele internaționale; îndeamnă Bosnia și Herțegovina să își intensifice eforturile de combatere a criminalității transfrontaliere, în special a traficului de ființe umane;

Reconcilierea, cooperarea regională și relațiile de bună vecinătate

49. reamintește că relațiile de bună vecinătate și cooperarea regională sunt elemente esențiale ale procesului de extindere a UE;

50. subliniază importanța reconcilierii în Bosnia și Herțegovina și îndeamnă toate autoritățile să promoveze și să garanteze în mod activ accesul la adevăr, justiție și reparații care promovează includerea, inclusiv adoptarea unei legi de stat care să stabilească drepturi minime pentru victimele din timpul războiului din întreaga țară, precum și promovarea unei culturi a memoriei pentru femei; recunoaște că responsabilitatea, respectul reciproc între persoane și comunități și promovarea înțelegerii reciproce, în special în rândul tinerilor, pot avea un efect pozitiv asupra reconcilierii; îndeamnă autoritățile Bosniei și Herțegovinei să adopte o strategie națională privind justiția de tranziție; cere să se cerceteze cu mai multă râvnă problema persoanelor dispărute; îndeamnă Comisia să depună eforturi suplimentare pentru a promova, sprijini și înlesni procesele de reconciliere în Bosnia și Herțegovina;

51. invită autoritățile Bosniei și Herțegovinei să accelereze urmărirea penală a crimelor de război în conformitate cu Strategia revizuită de stat pentru prevenirea crimelor de război; subliniază importanța unei cooperări regionale consolidate prin extrădarea suspecților, precum și a cooperării dintre autoritățile judiciare și a schimbului de informații cu privire la toate aspectele formale pertinente care vizează urmărirea penală; încurajează autoritățile din Bosnia și Herțegovina să își alinieze legislația pentru a se asigura că toate victimele crimelor de război au acces egal la drepturi și protecție;

52. recunoaște rolul extrem de important jucat de Comisia internațională pentru persoane dispărute (ICMP), inclusiv prin asigurarea capacității instituționale, sprijinirea familiilor și furnizarea de dovezi instanțelor; îndeamnă UE să se asigure că ICMP are acces la o finanțare suficientă pentru a-și continua activitățile;

53. își reiterează apelul adoptarea unor măsuri suplimentare și a unor programe concrete referitoare la întoarcerea sustenabilă a refugiaților și a persoanelor strămutate în interiorul țării, accesul la îngrijiri de sănătate și la ocuparea forței de muncă, protecție socială și educație, dar și privind respectarea deplină a tuturor drepturilor acestora la despăgubiri pentru proprietățile nereturnabile;

54. deplânge toate formele de revizionism istoric, de negare a genocidului, de iredentism, de glorificare a crimelor de război și a criminalilor și contestarea faptelor sau a independenței și imparțialității tribunalelor internaționale și naționale, în special de către liderii politici;

55. este preocupat de adoptarea „Declarației privind protecția drepturilor naționale și politice și viitorul comun al poporului sârb”, care încalcă mai multe aspecte ale Acordului de pace de la Dayton și

subminează suveranitatea, integritatea teritorială și unitatea Bosniei și Herțegovinei; constată că ideile lui Srpski Svet sunt incompatibile cu aspirațiile de aderare la UE; invită Serbia să se angajeze în mod constructiv în ceea ce privește stabilitatea și integritatea teritorială a Bosniei și Herțegovinei și să sprijine în mod activ procesul de aderare a Bosniei și Herțegovinei;

56. subliniază importanța diplomației preventive în Bosnia și Herțegovina; invită SEAE să întărească dezvoltarea competențelor în rândul personalului pentru a ameliora înțelegerea de către UE a contextului istoric, cultural și religios local, așa cum se subliniază în raportul privind rolul diplomației preventive adoptat de Parlament în ianuarie 2024;

57. salută decizia Adunării Generale prin care se proclamă ziua de 11 iulie drept Ziua internațională de reflecție și comemorare a genocidului din 1995 de la Srebrenica; invită autoritățile să asigure securitatea Centrului Memorial Srebrenica-Potocari; subliniază că Centrul Memorial a trebuit să se închidă temporar din cauza unor îngrijorări legate de securitate;

58. subliniază că cooperarea regională prin intermediul pieței regionale comune este un atribut benefic pentru promovarea creșterii economice; invită Bosnia și Herțegovina să ratifice rapid toate acordurile regionale de mobilitate din cadrul Procesului de la Berlin și să consolideze și mai mult cooperarea economică prin intermediul acestei piețe, în conformitate cu obiectivele extinderii UE;

Reformele socioeconomice

59. salută Planul de creștere pentru Balcanii de Vest, care include și Mecanismul de reformă și creștere pentru Balcanii de Vest, care are în vedere o alocare orientativă de peste un miliard de EUR pentru Bosnia și Herțegovina; salută adoptarea unui proiect de agendă de reforme de către Consiliul de miniștri al Bosniei și Herțegovinei; invită autoritățile competente ale Bosniei și Herțegovinei să asigure adoptarea rapidă fără întârziere a agendei sale de reforme, pentru a evita ca alocarea de fonduri să fie distribuită între celelalte țări din Balcanii de Vest, și să instituie un mecanism solid de monitorizare transparentă, care promovează includerea și în timp util a punerii sale în aplicare; subliniază că trebuie acordată prioritate domeniilor-cheie, cum ar fi administrația publică, statul de drept, combaterea corupției, decarbonizarea, digitalizarea, conectivitatea și dezvoltarea capitalului uman, abordând în același timp provocările sociale; consideră că adoptarea oportunităților oferite de planul de creștere ar consolida economia Bosniei și Herțegovinei; invită Comisia să analizeze modalități de cooperare cu autoritățile regionale dornice și angajate, prin utilizarea mai flexibilă a Facilității pentru reformă și creștere;

60. reamintește că fondurile UE pentru proiecte în entitatea RS ar trebui să rămână înghețate până când entitatea RS va abandona calea nedemocratică pe care a apucat-o și se va alinia întru totul cu PESC;

61. încurajează Bosnia și Herțegovina să utilizeze în mod optim întregul sprijin financiar furnizat de UE; invită Comisia să ofere în continuare asistență financiară și tehnică pentru integrarea Bosniei și Herțegovinei în UE pe baza unei condiționalități definite în mod clar și a unei monitorizări riguroase a cheltuielilor și a rezultatelor, în conformitate cu obiectivele UE de gestionare bugetară eficientă și responsabilă; consideră că finanțarea din partea UE ar trebui să sprijine mai bine reformele democratice ale țării; în acest context, cere ca fondurile UE corespunzătoare să fie reprogramate, astfel încât mai multe fonduri să fie redirecționate către sprijinul pentru asistența tehnică în absorbirea fondurilor și pentru reformele judiciare și măsurile de combatere a corupției; solicită, de asemenea, UE și țărilor din Balcanii de Vest să stabilească un cadru pentru o cooperare fructuoasă cu Parchetul European (EPPO), pentru a asigura că EPPO își poate exercita în mod eficient competențele în țările în curs de aderare; încurajează BiH să încheie rapid acorduri de lucru bilaterale cu EPPO;

62. regretă că îmbunătățirea și progresele sustenabile în acest domeniu sunt, de asemenea, împiedicate de structura de guvernare și de o lipsă de strategii la nivel național în toate domeniile și la toate nivelurile; solicită numirea rapidă a unui coordonator IPA III și solicită o mai bună absorbție a fondurilor IPA III în Bosnia și Herțegovina, inclusiv la nivel local și regional; cere să se întărească capacitatea autorităților locale și regionale de introduce reforme socioeconomice și de a gestiona proiectele cofinanțate din fondurile UE, în vederea creșterii absorbției și a reducerii disparităților regionale;

63. îndeamnă Bosnia și Herțegovina să acorde prioritate măsurilor menite să îmbunătățească competitivitatea și mediul de afaceri, îmbunătățind în același timp coeziunea economică și socială, inclusiv progresul în direcția Pilonului european al drepturilor sociale, stimulând diversificarea economică, promovând tranziția digitală și ecologică, abordând economia informală și combătând șomajul;

64. își exprimă îngrijorarea cu privire la tendințele demografice extrem de negative din țară, determinate în special de numărul mare de tineri care părăsesc țara, și subliniază importanța adoptării urgente a unor măsuri suplimentare pentru a aborda această provocare; solicită să se pună accentul pe tineret ca forță motrice a integrării UE în această țară; invită Bosnia și Herțegovina să finalizeze și să adopte Garanția pentru tineret pentru a îmbunătăți accesul tinerilor la locuri de muncă, educație, formare și ucenicie, pentru a combate șomajul ridicat în rândul tinerilor și necorelarea competențelor, precum și pentru a promova includerea socială;

65. încurajează instituțiile UE să colaboreze cu societatea civilă și cu experții pentru a elabora modalități pentru ca protecția sănătății și protecția socială să devină flexibilă și portabilă, pentru a asigura egalitatea și mobilitatea în Bosnia și Herțegovina;

66. salută apelurile la integrarea rapidă a tuturor Balcanilor de Vest în piața unică digitală a UE înainte de aderarea efectivă la UE, ceea ce ar fi extrem de benefic pentru crearea unui mediu sigur din punct de vedere digital;

Energie, mediu, biodiversitate, dezvoltare sustenabilă și conectivitate

67. încurajează Bosnia și Herțegovina să accelereze diversificarea surselor de energie, în special în ceea ce privește încetarea dependenței sale de gaze naturale față de Rusia; îndeamnă Bosnia și Herțegovina să își întărească securitatea și eficiența energetică prin întărirea rețelelor sale de transport și distribuție a energiei electrice, prin conectarea la piața europeană și prin tranziția către surse regenerabile de energie, în special către energia solară și eoliană, asigurând, în același timp, o consultare publică semnificativă și garanții efective de mediu;

68. îndeamnă Bosnia și Herțegovina să adopte planul său național privind energia și clima îndelung așteptat și să pună în aplicare strategii de protecție a mediului la nivel național, inclusiv prin protejarea din punct de vedere legal a site-urilor de smarald candidate nominalizate, îmbunătățirea caracterului adecvat al rețelei sale de smarald și asigurarea punerii în aplicare deplină a directivelor-cadru privind habitatele[1], păsările[2] și apa[3], îmbunătățind în același timp calitatea și transparența investițiilor de mediu; reiterează necesitatea unei protecții și îmbunătățiri eficace a calității aerului și a apei, precum și a unor sancțiuni eficiente, proporționale și disuasive pentru încălcarea legislației din domeniul mediului; constată că progresele în domeniul protecției mediului și a climei, precum și alinierea la standardele UE au rămas scăzute și, prin urmare, îndeamnă autoritățile Bosniei și Herțegovinei să asigure o mai bună aliniere la standardele și obiectivele de politică ale UE

---

1 Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică, JO L 206, 22.7.1992, p. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj).

2 Directiva 2009/147/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind conservarea păsărilor sălbatice, JO L 20, 26.1.2010, p. 7 (ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj).

3 Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei (JO L 327, 22.12.2000, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj).

privind protecția climei și energia, în conformitate cu Agenda verde 2020 și cu Acordul de la Paris;

69. invită autoritățile BiH să reducă poluarea atmosferică transfrontalieră, în special în cazul rafinăriei de petrol Bosanski Brod; reamintește că Bosnia și Herțegovina este parte semnatară a Convenției privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier (Espoo, 1991) și își asumă obligațiile care decurg din aceasta;

70. subliniază nevoia de a îmbunătăți evaluările strategice de mediu cuprinzătoare ex ante, cu implicarea semnificativă a comunităților locale, a organizațiilor societății civile și a experților independenți; evidențiază nevoia de a crește transparența procedurilor pentru proiecte de infrastructură în sectoare sensibile la aspecte ecologice; subliniază că este important să crească integrarea perspectivei de mediu în diferite politici sectoriale;

71. îndeamnă țara să pună în aplicare măsuri de protejare a biodiversității și a integrității ecologice a râurilor, în conformitate cu Convenția de la Espoo;

72. își exprimă profunda îngrijorare cu privire la impactul dăunător al activităților miniere, inclusiv al celor desfășurate de societăți străine, asupra mediului din Bosnia și Herțegovina și asupra sănătății cetățenilor săi; invită toate entitățile miniere care își desfășoară activitatea în Bosnia și Herțegovina să respecte pe deplin legislația națională și să acorde prioritate protecției mediului și sănătății publice;

73. subliniază necesitatea urgentă ca Federația Bosniei și Herțegovinei (FBiH) să adopte o lege privind pădurile echitabilă, modernă și orientată către experți; solicită, de asemenea, o mai bună protecție a pădurilor și a râurilor prin îmbunătățirea supravegherii inspecțiilor și crearea unui cadru juridic strict în conformitate cu standardele sistemice și de mediu; solicită eliminarea dispoziției din regulamentul pertinent al FBiH care permite eliberarea, cu o supraveghere minimă, a apelor reziduale în râuri, constituind astfel o amenințare semnificativă la adresa sănătății publice și a mediului;

74. solicită Bosniei și Herțegovinei să finalizeze și să adopte de urgență desemnarea legală a Livanjsko Polje drept peisaj protejat de categoria V, și să asigure o monitorizare adecvată;

75. își exprimă solidaritatea cu Bosnia și Herțegovina și toate victimele inundațiilor devastatoare și alunecările de teren din 3-4 octombrie 2024; invită autoritățile Federației Bosniei și Herțegovinei să mărească sprijinul acordat persoanelor afectate și să se asigure că sunt tratate toate deficiențele legate de aplicarea legii și de gestionarea pădurilor care ar fi putut exacerba catastrofa;

°

° °

76. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Vicepreședintei Comisiei/Înaltei Reprezentante a Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, Consiliului, Comisiei, Președinției, Consiliului de miniștri din Bosnia și Herțegovina, Adunării Parlamentare a Bosniei și Herțegovinei, guvernelor și parlamentelor Federației Bosnia și Herțegovina, Republicii Srpska și districtului Brčko, precum și Oficiului Înaltului Reprezentant.